

Розповсюдження афганських наркотичних речовин на світовому ринку

Корж А.С.

Науковий керівник: Алієв Максим Михайлович
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна
android15022000@gmail.com

Анотація - Робота присвячена розгляду проблеми розповсюдженню афганських наркотиків на світовому ринку. Визначено основні елементи та аспекти цієї проблеми в економічній та політичній площинах.

Ключові слова - наркографік, опіум, Талібан, ООН, Афганістан, США.

I. ВСТУП

На сьогоднішній день проблема наркографіку займає не останнє місце у світі. Від наркотиків страждають як розвинені країни, так і країни, що розвиваються. За оцінкою Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинності (УНЗ ООН), за 2016 рік наркотики вживали мінімум 250 мільйонів осіб, з них – 29 мільйонів мають різного роду фізичні та психічні розлади [6].

Наркобізнес – одна з хвороб сучасного світу поряд з торгівлею людьми, піратством і тероризмом. Великий відсоток наркозалежного населення дестабілізує ситуацію в країні, яка від цього страждає, так вона втрачає трудові ресурси і виділяються гроші для надання допомоги залежним, контролю та знищення наркопродуктів.

Головною сировиною для виробництва наркотиків є опіумний мак, так званий «король» наркотиків, невибагливий до умов вирощування та догляду. Його використовують як наркотик і сировину для виготовлення інших видів наркотичних речовин. Особливістю опіуму є те, що він викликає психологічну та фізіологічну залежність майже миттєво та легко може розповсюджуватися за рахунок своєї простоти виробництва [4].

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Наркобізнес у нас час – один з найефективніших шляхів незаконного заробітку грошей. В XXI столітті найкраще для цього підходять країни в яких дестабілізована внутрішньо-політична ситуація, і прослідковується діяльність терористичних угруповань. Для повного циклу від вирощування опіумного маку, виготовлення наркотиків, та постачання на світовий ринок найкраще підходить Афганістан. Також в цієї країни

вигідне географічне положення, через яке можна діяти в двох напрямках та населення матеріально зацікавлене у вирощуванні маку. Хоча миротворці намагаються протидіяти, а саме РФ і США, але їхніх зусиль недостатньо для вирішення цієї проблеми.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Найбільшим центром виробництва та постачання наркотиків на світовий ринок є Афганістан. Від початку операції США, НАТО та ISAF «Непохитна свобода» в 2001 та до закінчення у 2011, вирощування опіумного маку виросло в 40 разів та досягло 74% від світового обігу на 2012 рік. На сьогоднішній день на Афганістан припадає майже 2/3 світового обігу опіуму. Саме тут, за даними УНЗ ООН, вирощують 90% опіумного маку. Через це страждає не тільки сам Афганістан, а й світова спільнота. Згідно з щорічною всесвітньою доповіддю про наркотики від УНЗ ООН, на світовий ринок поступає в середньому 430 тонн героїну, 375 тонн з яких, має афганське походження. Для наркобаронів існує два головних ринки збуту – це країни Західної Європи і Росія. [1] За 2014 рік прибуток від продажу наркопродуктів всередині країни приніс 2,8 мільярди доларів США, що складає 13% ВВП Афганістану [5].

Для потрапляння наркотиків на світовий ринок існує 2 шляхи (див. рис. 1):

Північний, що йде через країни середньої Азії (Киргизстан, Таджикистан, Узбекистан і Туркменістан);

Балканський, що йде через Іран, Туреччину, Грецію, Болгарію і країни Південно-Східної Європи. З країн Західної Європи найбільше страждають: Великобританія, Німеччина, Італія та Франція. Саме ці країни інтенсивно надають допомогу біженцям, які через бідність вимушені займатися торгівлею наркотиками.

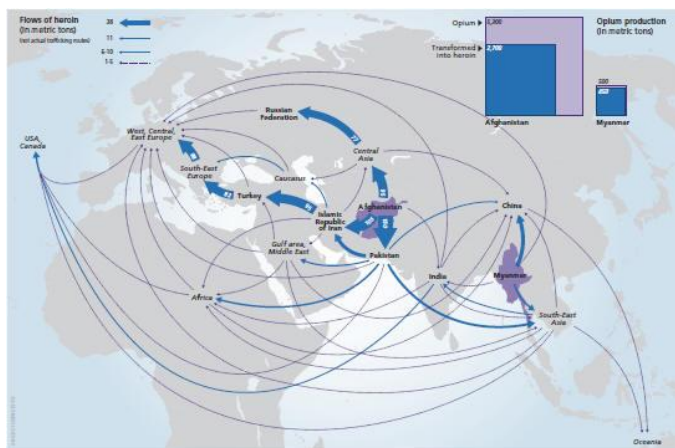

Рис. 1. Всесвітня доповідь про наркотики УНЗ ООН 2010

Найбільшу вигоду з продажу наркотиків мають наркобарони та терористична організація «Талібан». Через високий рівень нестабільності в країні вони користуються тим, що примусові органи влади не можуть вести повний контроль наркотрафіку в країні. На отримані гроші вони ведуть вербування населення в свої ряди, закупають зброю, ресурси, та розвивають корупцію. Також селяни не поспішають протидіяти вирощуванню маку на своїх ділянках. Через високу бідність серед населення селяни зацікавлені в вирощуванні маку, оскільки він не потребує сильного догляду і приносить в 10 разів більше прибутку, ніж вирощування пшениці[2].

На даний момент влада Афганістану та миротворці не можуть повністю зупинити вирощування опіумного маку. Хоча США, РФ, влада Афганістану та країни Європи намагаються протидіяти, але цьому заважають наркобарони та терористична організація «Талібан».

Влада Афганістану намагається протидіяти наркобізнесу. Ведеться боротьба проти макових посівів: існують патрулі, на які інколи здійснюються напади, ведуться пошуки та знищення нарколабораторій та продукту, що там створюється, вирубка макових полів. З плодами маку також ведеться боротьба, однак обладнання, наданого Афганістану миротворцями для пошуку наркотиків, замало, в наслідок чого і ведеться боротьба народними методами. Один з таких методів – так званий “бакшиш”, якщо дати мирному населенню грошей, вони можуть розповісти, де поруч є наркодилери, макове поле, чи лабораторія. При в’їзді в столицю Кабул, всіх зустрічають блокпости, їх називають “Кабульськими воротами”, тут перехоплюють головний потік наркотиків до столиці. Через дефіцит обладнання військові знайшли психологічний метод, як знаходити наркотики в автомобілях. Солдат армії Афганістану кладе руку на серце підозрюваному і задає провокаційні питання. Якщо його серце починає битися сильніше, або він активно ковтає слину, то починається перевірка автомобіля і в 4 із 5 випадків там знаходять наркотики[2]. Також влада Афганістану дає змогу власникам полів добровільно видавати їх місцезнаходження за невелику плату, але хитрі

“фермери” засівають 3 поля, із яких лише одне видають владі. Владою створені лікарні для допомоги залежним, але держава не може надати належної допомоги, через те, що в Афганістані лише 1 лікар на 2000 особи[3].

У врегулюванні цієї проблеми найбільше зацікавлені країни Європи й Росія. Але розташовані тут війська США не дуже поспішають допомагати у знищенні макових полів. Як стверджують військовослужбовці армії Афганістану іноземним журналістам, в часи знаходження тут Радянської армії макові поля активно спалювалися, але американські миротворці перебувають на території країни з метою знищення терористичної організації і діють в інтересах Сполучених Штатів первинною ціллю яких є знищення Талібану, а не боротьба з наркотрафіком..

IV. ВИСНОВКИ

На разі гостро стоїть питання обігу афганських наркотичних речовин у світі. Слід зазначити, що наданих ресурсів для боротьби з цією проблемою замало, потрібно розглянути ситуацію під іншим кутом, відправивши в країну нову миротворчу місію; залучати допомогу волонтерів збіднілому населенню з метою скорочення підтримки терористів; країнам Європи вести підвищений контроль за біженцями з цього регіону. Влада ж країни має зосередити увагу, не тільки на боротьбі з наркотрафіком, а в більшій мірі на розвитку економіки для матеріального заохочення населення в чесному заробітку та підвищення середнього рівня життя в державі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1]. United Nations Office on Drugs And Crime [Електронний ресурс]. : drug trafficking / UNODC, 2017- Режим доступу: <http://www.unodc.org/unodc/en/drug-trafficking/index.html>
- [2]. Афганістан.Опіум для народа /авт. сценарію О. Кописов; реж. П. Байдинов; оператор С. Гульянов. – Електрон. Відео дані. – Москва, 2015. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://youtu.be/rLNofnhkW14>
- [3]. CIA factbook [Електронний ресурс]. : THE WORLD FACTBOOK SOUTH ASIA : AFGHANISTAN Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html>
- [4]. Opium [Електронний ресурс]. - Режим доступу:https://en.wikipedia.org/wiki/Opium#Modern_production_and_usage
- [5]. United Nations Office on Drugs And Crime [Електронний ресурс] / UNODC, 2016 - Режим доступу: https://www.unodc.org/doc/wdr2016/WDR_2016_ExSum_russian.pdf
- [6]. Всемирный доклад УНП ООН по наркотикам: число наркозависимых лиц выросло впервые за шесть лет, до 29 миллионов человек [Електронний ресурс] / UNODC, 2016. Режим доступу: <http://www.unodc.org/unodc/ru/frontpage/2016/June/number-of-drug-dependent-adults-up-for-first-time-in-six-years--now-at-29-million--unodc-world-drug-report-2016.html>

Інформаційна війна у конфліктній міжнародній взаємодії

Маслій М.С

науковий керівник: Ржевська Н.Ф

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Національний авіаційний університет

Київ, Україна

marina.maslij@gmail.com

Анотація — Робота присвячена розгляду проблеми інформаційної війни у конфліктній міжнародній взаємодії. В роботі розкрито поняття «інформаційна війна», мета та основне завдання інформаційної війни, а також засоби її ведення.

Ключові слова — війна, інформаційна війна, інформаційне протистояння, інформаційне суспільство, ідеологічна боротьба, міжнародна взаємодія.

I. ВСТУП

Відомо, що війна є однією з форм міжнародної взаємодії. Зважаючи на роль інформації у сучасному світі, американський дослідник М. Маклюен зауважив, що «істинно тотальна війна – це війна за допомогою інформації» [2].

На сучасному етапі на ґрунті розвитку інформаційно-комунікаційних технологій з'явилися великі можливості для ведення інформаційної війни. Нині такий тип війни становить найбільшу небезпеку нормальному функціонуванню міжнародних відносин.

Також, очевидно, що інформаційна війна – складова частина ідеологічної боротьби. Такі війни не призводять безпосередньо до кровопролиття, проте руйнування, яких завдають інформаційні війни у суспільній психології, психології особи, за масштабами і за значенням цілком співрозмірні, а часом, перевищують наслідки збройних воєн.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Уперше поняття «інформаційна війна» було використано в 1985 році в Китаї. Підґрунтям теоретичних підходів для китайських фахівців у сфері інформаційного протистояння стали погляди давньокитайського військового діяча Сунь Цзи (V ст. до н. е.). Він першим узагальнив досвід інформаційного впливу на супротивника. В трактаті «Мистецтво війни» Сунь Цзи писав, що «у будь-якій війні, як правило, найкраща політика зводиться до захоплення держави в цілому... Одержати сотні перемог у бою – це не межа мистецтва. Підкорити супротивника без бою – ось це вінець мистецтва» [1].

Ще 30 років тому М. Маклюен проголосив, що на сучасному етапі економічні зв'язки і відносини все більше приймають форму обміну знаннями, а не обміну товарами. Саме засоби масової комунікації є новими «природними ресурсами», що примножують суспільні багатства. Отже, боротьба за капітал, простори для збуту відходять на другий план, а головним стає доступ до інформаційних ресурсів, знань. Це призводить до того, що війни ведуться більше в інформаційному просторі та за допомогою інформаційних видів озброєнь

Отже, на основі вище сказаного можна сформулювати визначення, що інформаційна війна – форма ведення інформаційного протистояння між різними суб'єктами (державами, неурядовими, економічними та іншими структурами), що передбачає нанесення шкоди інформаційній сфері противника, в свою чергу, захищає власну інформаційну сферу.

Як і у будь-якій війні, в інформаційній війні присутня інформаційна зброя, різновид зброї, головними елементами якої є інформація, інформаційні технології (зокрема технології інформаційного впливу), інформаційні процеси та технічні засоби, що застосовуються в інформаційному протистоянні. Об'єктами впливу можуть бути: інформаційно-технічні системи, інформаційно-аналітичні системи, інформаційно-технічні системи, що включають людину, інформаційно-аналітичні системи, де присутня людина, інформаційні ресурси, системи формування суспільної свідомості та думки, що ґрунтується на засобах масової інформації та пропаганди та людської психіки.

Основним завданням інформаційної війни між державами є здійснення безпосереднього негативного руйнівного впливу на політичну могутність держави шляхом послаблення її реальних і потенційних можливостей щодо забезпечення власної безпеки, створення труднощів у внутрішньому розвитку й проведенні активної зовнішньої діяльності, а також у підтримці міжнародних зв'язків, завданню шкоди політичному іміджу, тобто ослабленню правлячої еліти, встановленого нею соціально-політичного режиму чи, навіть, сприяння усуненню останньої від влади.

III. ВИСНОВКИ

Підсумовуючи слід сказати, інформаційні війни стали аксіомою сучасних міжнародних відносин і дозволяють дуже ефективно, залучаючи лише незначні фінансові та людські ресурси, домагатися цілей. Успіх залежить від ступеня професіоналізму реалізаторів інформаційних операцій.

Таким чином, інформаційна війна зараз – основна форма протиборства між державами, тому логічним є висновок про те, що в XXI столітті інформаційні війни будуть використовуватися як головний інструмент впливу на міжнародні відносини. Відстоювати ж свої позиції в інформаційному протиборстві буде набагато простіше тим

країнам, які матимуть розвинуте, в силу чого, захищене інформаційне суспільство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Конрад Н. И. Сунь-Цзы: Трактат о военном искусстве/ Н.И.Конрад - М., Л., 1950. – с. 480
- [2] Малик Я. Інформаційна війна і Україна / Я. Малик // Науковий вісник. – 2015. – Вип.15. С. 8
- [3] Требін М. П. Феномен інформаційної війни у світі, що глобалізується / М. П. Требін // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2013. - № 2. - С. 188–198. – Електронний ресурс – [Режим доступу]: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2013_2_24

Міграційна криза в Європейському Союзі: стан та перспективи

Миرونчук Л. М.

Науковий керівник: Ржевська Ніна Федорівна
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
Національний авіаційний університет
Київ, Україна
lubamir89@gmail.com

Анотація – робота присвячена розгляду проблеми міграційної кризи в ЄС. В роботі запропоновано метод класифікаційного кубу для аналізу даних географічного охоплення аудиторії, географії об'єкту та ширини предмету даної проблеми. Також в роботі використано нормативний та пошуковий прогноз щодо факторів, які впливають на цю проблему.

Ключові слова – міграція, міграційна криза, метод класифікаційного кубу, нормативний прогноз, пошуковий прогноз

I. ВСТУП

Європейська міграційна криза 2015 року — гуманітарна катастрофа, викликана масовим напливом мігрантів у Європу з охоплених війнами країн Африки і Близького Сходу. Це – наймасштабніша міграційна криза в Європі з часів Другої світової війни.

Масовий наплив мігрантів із країн «третього світу», зумовлений не лише економічними чинниками, а й політичною нестабільністю в світі й воєнними конфліктами з застосуванням зброї масового знищення. Масова міграція біженців до країн із високими життєвими стандартами занепокоїла корінне населення цих держав, створила критичну масу несприятливих та небезпечних умов для проживання, що унеможливило підтримання і задоволення найнеобхідніших життєвих потреб. Оскільки, повернути біженців у їхнє попереднє місце проживання неможливе, бо порушує права людини, населенню ЄС необхідно адаптуватись до нових сусідів, які часто негативно впливають на розвиток європейських держав у різних сферах. Місцеві жителі сприйняли рішення прийому біженців неоднозначно: 48% нідерландців, 46% французів і 44% британців відкидають ідею про те, що обов'язком їх урядів є прихисток біженців із країн, що потерпають від голоду і воєн. Про це свідчать результати опитування, проведеного Французьким інститутом громадської думки (IFOP) спільно з фондом Жана Жореса та Інститутом прогресивних європейських досліджень у семи європейських країнах – Франції, Голландії, Німеччині, Великобританії, Італії, Іспанії та Данії, представлені в звіті на сайті організації [1].

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Враховуючи багатогранність, складність і неоднозначність наслідків масової міграції біженців, виникає необхідність розробки системи превентивних заходів для країн, яким найбільше загрожує притік нелегальних мігрантів, а також вимагає від них конкретних

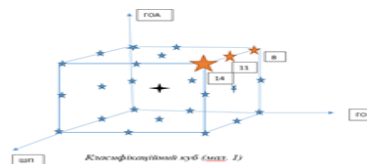
заходів по регулюванню міграційних потоків. Через надмірні міграційні процеси населення Європи потерпає від різного роду небезпек нанесених новими сусідами – зазіхань на ідентичність культури, можливість економічної кризи, терористичних атак, можливість політичних та соціальних вибухів, а також порушень прав людини через релігійні переконання. У демократичних суспільствах Європи існують, наприклад, релігійні общини, які не визнають прав людини (права жінок в мусульманському світі). Всі ці питання хвилюють європейців. Тому перед ЄС стоїть питання врегулювання ситуації з корінним населенням, щоб запобігти посиленню його міграції.

У даній проблемі необхідно змінити:

- Ставлення населення до біженців, вплинути на толерантне ставлення до них та допомоги їм у пристосовуванні до нового способу життя у Європі.
- Залучення населення до волонтерських програм ознайомлення нових жителів (біженців) з національною культурою та традиціями.
- Проведення мирних демонстрацій та подавання петицій з метою збереження національної ідентичності корінних жителів.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Метод класифікаційного кубу дає змогу побачити наскільки широко висвітлена проблема міграційної кризи. Проаналізувавши 50 джерел і розмістивши їх по периметру куба, можна побачити, що проблема міграційної кризи в Європі висвітлена на глобальному рівні, про це свідчать найбільша кількість точок розміщених відповідно (мал. 1).

Точка з найбільшою кількістю джерел – 14, розміщена за географічним охопленням аудиторії та за географічним об'єктом на глобальному рівні, а за шириною предмета на високому рівні. Це говорить про те, що питання міграції біженців достатньо широко висвітлене та проаналізоване зі всіх сторін, щоб кожен європеець мав змогу дізнатися різні точки зору щодо міграційної проблеми.

У точці, яка має 14 джерел, інформація про міграційну кризу розкривається як в негативних наслідках міграції так

і в зосередженні уваги громадян на необхідності допомоги біженцям через їхню нелегку долю.

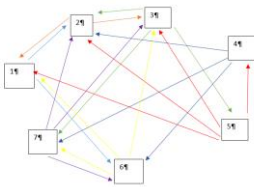
У точці, яка має 11 джерел, розташована на глобальному рівні за географічним охопленням аудиторії та за географічним об'єктом, але має середній рівень ширини предмету, інформація подана без висвітлення всіх фактів, які стосуються даної проблеми.

У точці, яка має 8 джерел, розташована на глобальному рівні за географічним охопленням аудиторії та за географічним об'єктом, але має низький рівень ширини предмету, інформація подана із замовчуванням деяких проблем міграційної кризи, але із зосередженням уваги на одному аспекті. Таким чином, відбувається відвертання уваги населення від одних фактів шляхом привертання уваги до інших.

Отже, найбільші точки за географічним охопленням аудиторії та за географічним об'єктом розташовані на глобальному рівні. Щодо ширини предмету, можна побачити, що все-таки переважає високий рівень, а це свідчить про те, що населення має змогу ознайомитись з ситуацією, яка складається побачивши різні точки зору та охопити всі аспекти проблеми.

Для подальшого аналізу проблеми визначено фактори впливу на неї: 1. Економічна нестабільність; 2. Рівень внутрішніх конфліктів; 3. Загроза терактів та насильства; 4. Зневага до національної культури корінного населення; 5. Збільшення кількості нелегалів у Європі; 6. Крадіжки та грабунки; 7. Порушення прав та свобод людини.

На малюнку 2 ми бачимо взаємодію факторів впливу.

(Мал. 2) Взаємодія факторів впливу

З даної моделі ми бачимо, що виникли контури позитивного зворотного зв'язку. У даній моделі кожен фактор бере участь у багатьох контурах позитивного зворотного зв'язку. Фактор 3 (загроза терактів та насильства) найбільше присутній у контурах. Таким чином, якщо виникнуть загрози ззовні це негативно вплине на фактори, тому що чим більше вони беруть участь у контурах позитивного зворотного зв'язку, тим більшу загрозу являють у разі негативної дії ззовні.

Щодо перспектив у вирішенні цієї проблеми було проведено пошуковий та нормативний прогноз за допомогою визначених вище факторів впливу на міграційну кризу в Європі.

Пошуковий прогноз – форма передбачення основних напрямків і темпів розвитку заснований на продовженні в майбутньому тенденцій, що спостерігаються при умовному припущенні, що вони не будуть змінені засобами управління.

У нашому випадку для проведення пошукового прогнозу необхідно зменшити фактор 7 (порушення прав та свобод людини):

На 7-й фактор впливає 3-й (загроза терактів та насильства), 4-й (зневага до національної культури корінного населення) та 6-й (крадіжки та грабунки) фактори.

Таким чином, щоб зменшити 3-й (загрозу терактів та насильства) фактор, необхідно зменшити 6-й (крадіжки та грабунки), 5-й (збільшення кількості нелегалів у Європі) та 2-й (рівень внутрішніх конфліктів) фактори.

Щоб зменшити 4-й (зневагу до національної культури корінного населення) фактор, необхідно зменшити 5-й (збільшення кількості нелегалів у Європі) фактор.

Щоб зменшити 6-й (крадіжки та грабунки) фактор необхідно зменшити 4-й (зневагу до національної культури корінного населення) та 1-й (економічну нестабільність) фактори.

Нормативний прогноз – визначає шляхи і терміни досягнення можливих бажаних станів явища, об'єкта:

Якщо вирішити проблему 4-го фактору (зневагу до національної культури корінного населення), то це знизить 2-й фактор (рівень внутрішніх конфліктів), 7-й (порушення прав та свобод людини) та 6-й (крадіжки та грабунки).

Нині Європа зіштовхнулася з проблемою, яка загрожує фатальним наслідкам у разі її не повного вирішення. Багато тенденцій загрожують Європі поверненням у кошмарне минуле релігійної ненависті та більше того ймовірністю терактів та насильства. Розбіжність поглядів щодо міграційної політики загрожує розколу ЄС. Тому перспективами подальших досліджень у даному напрямку має бути аналіз міграційних тенденцій біженців, вивчення міграційних тенденцій нелегалів на території ЄС, розробка та проведення превентивних заходів для країн, які найбільше приймають біженців, а також пошук шляхів заспокоєння населення.

IV. ВИСНОВКИ

У статті запропоновано метод класифікаційного кубу, який дає можливість проаналізувати тенденції поширення інформації щодо даної проблеми. У результаті застосування цього методу ми бачимо, що проблема міграційної кризи висвітлена на глобальному рівні. Таким чином, корінне населення вкрай занепокоєне своїм теперішнім і майбутнім місцем проживання, що несе собою загрозу його міграції. Також у статті були висвітлені пошуковий та нормативний прогнози. Це дає змогу побачити перспективи зміни ситуації у майбутньому. Отже, на нашу думку для врегулювання ситуації в ЄС необхідно не лише вирішити питання біженців, а також звернути увагу на корінне населення та його занепокоєння і вимоги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

[1] Аналітичний центр CEDOS [електронний ресурс] URL: <https://cedos.org.ua/uk/migration/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-ta-analiz-polityky>.

Перспективи використання потенціалу штучних нейронних мереж

Слащова Ю.І.

науковий керівник: Мазур В.І.

Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин,

Національний авіаційний університет,

Київ, Україна

julialin631@gmail.com

Анотація — Робота присвячена розгляду перспектив використання штучних нейронних мереж. В роботі окреслені галузі, в яких вже використовуються штучні нейронні мережі. Також розглянуті останні досягнення в області розробки штучних нейронних мереж, які починають активно впроваджуватися в повсякденне життя.

Ключові слова — штучні нейронні мережі, ШНМ, потенціал ШНМ, розробки, автоматизація.

I. ВСТУП

Штучна нейронна мережа (далі – ШНМ) являється самонавчальною системою зв'язаних та взаємодіючих між собою штучно створених нейронів, з принципом роботи, аналогічним принципу організації біологічних нейронних мереж [1].

Безмежний потенціал та широкі можливості ШНМ підкріплені її унікальними особливостями, одна з яких полягає в паралельній обробці інформації всіма нейронами одночасно, що дозволяє значно пришвидшити процес обробки інформації [4].

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Так як штучна нейронна мережа була створена за аналогією з біологічною, неможливо не проводити паралелі між цими двома системами. З цього випливає закономірне питання – чи може ШНМ працювати краще, ніж природний аналог, а в перспективі і зайняти його місце?

До 2016 року нейромережі не мали такої великої популярності і розповсюженості, адже їх робота була досить повільною, а «навчання» таких мереж займало дуже багато часу та зусиль, що не завжди приводило до успіху.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Проте, розробки в даній області на сучасному етапі демонструють вражаючі можливості ШНМ: мережа може перетворювати текст в фонетичне уявлення, яке далі перетворюється на мову; може розпізнавати рукописні літери [3]; сконструйована система стиснення

зображень, що базується на нейронній мережі; стало можливим розпізнання образів із зображень [5].

Потенціал ШНМ настільки великий, що в перспективі, близько половини професій може бути автоматизовано. Це, з одного боку, частково позбавить людство від прийняття багатьох складних рішень, а з іншого – призведе до зменшення потреби в людській праці.

На сьогоднішній день нейронні мережі активно використовуються в таких галузях:

- Економіка (прогнозування тимчасових рядів; автоматичний трейдинг; оцінка вартості нерухомості; передбачення банкрутства);
- Медицина (діагностика; опрацювання медичних зображень; аналіз ефективності лікування);
- Авіоніка (розпізнання сигналів радарів; безпілотники)
- Інтернет (пошук; фільтрація; реклама);
- Автоматизація виробництва (контроль якості продукції; оптимізація режимів виробництва; випередження аварійних ситуацій);
- Політологічні та соціологічні технології (передбачення результатів виборів; аналіз опитувань; прогноз динаміки рейтингів; виявлення значущих чинників);
- Введення і обробка інформації (розпізнавання рукописних текстів; відсканованих поштових, платіжних, фінансових і бухгалтерських документів; розпізнавання мовних команд; мовне введення тексту в комп'ютер);
- Комп'ютерні ігри (створення нейрогравців в шашки і шахи та ін.) [2].

IV. ВИСНОВКИ

Отже, штучні нейронні мережі з кожним днем набирають все більшої популярності. Можна сказати, що ми стоїмо на порозі революції, що супроводжується переходом від інформаційних технологій до

операційних. Досягнення людства на даному етапі вражають, проте ще багато кроків треба зробити, аби перейти до наступного, тож хоч і дослідження в області як штучного інтелекту в цілому, так і штучних нейронних мереж дійсно внесли значний вклад в науку та громадське життя, до повної автоматизації професій ще далеко, принаймні в найближчій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воронов Иван Викторович, Политов Евгений Александрович, Ефременко Владимир Михайлович. Обзор типов искусственных нейронных сетей и методов их обучения // Вестник КузГТУ. 2010. №3.
2. Ежов А.А, Шумский С.А. Нейрокомпьютинг и его применение в экономике и бизнесе. М.: МИФИ, 2016. – 224 с.
3. Уоссермен Ф. Нейрокомпьютерная техника: теория и практика. М.: Мир, 2002.
4. Осовский С. Нейронные сети для обработки информации / Пер. с польского И.Д. Рудинского. - М.: Финансы и статистика, 2012. - 344 с.
5. Спиридонов Д.В., Коробкова К.Р. ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННЫХ НЕЙРОННЫХ СЕТЕЙ В ЭКОНОМИКЕ // Материалы VIII Международной студенческой электронной научной конференции «Студенческий научный форум»

Назва «Македонія»: міжнародний вимір інформаційного протиборства

Удовенко О.А

Науковий керівник: Алієв Максим Михайлович,
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна
Olga.neonila@ukr.net

Анотація — Робота присвячена проблемі інформаційного протиборства в контексті назви «Македонія». Простежено історичну динаміку розвитку проблеми, подано низку пропозицій щодо її врегулювання.

Ключові слова — Македонія, Греція, конфлікт, ООН, ЄС, НАТО, Міжнародний суд.

I. ВСТУП

Дискусія Македонії й Греції щодо зміни назви першої точиться ще з часів розпаду Югославії в 1991 році і не стихає й до сьогодні. У 90-ті роки ХХ ст. Греція звернулася до Міжнародного Суду ООН з претензією, що назва «Македонія» є суто грецьким етнонімом (так називається одна з областей країни). Офіційно, нині Македонія носить назву «Колишня Югославська Республіка Македонія» [5].

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Історична грецька область Македонія простяглася від своєї сучасної столиці Солуні на Північ. За часів турецького панування територія сучасної «Республіки Македонія» була турецькою провінцією – Вардарським Банатом. Після визволення Балкан з-під турецького гніту та створення Королівства Сербів, Хорватів та Словенців, між ним і Болгарським королівством виник конфлікт, про те, кому ж все таки належить Варданський Банат, населений переважно болгарами [4]. У 1912 році, в збройному протистоянні перемогу отримало Королівство Сербів, Хорватів та Словенців. Довгий час ці населені болгарами території просто не вписувалися в Королівство, і в 1947 році голова Соціалістичної Федеративної Республіки Югославія маршал Йосип Броз Тіто для обґрунтування «претензії» вирішив придумати новий народ, назвавши їх «македонцями». Немає народу без мови, і місцевий діалект болгарської був проголошений окремою мовою: в алфавіт було додано дві букви [1].

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Конфлікт між Грецією і Македонією з приводу назви другої виник одразу після першого розпаду Югославії в 1991 році, коли Республіка Македонія зі столицею в місті Скоп'є була проголошена незалежною державою.

Причиною цього став вихід на політичну арену Еллінської Республіки, що має свою історичну область – Македонія зі столицею в Солуні. Греція розцінила нову назву, як посягання на свою територіальну та історичну цілісність [3].

У 1993 році Македонія подала резолюцію про вступ до Північно-Атлантичного альянсу та ЄС. Греція ж будь-якими способами блокувала всі переговірні процеси між представниками ЄС, НАТО та Македонії, посилаючись на досі невирішене питання з назвою держави. На ці заяви Македонія рішуче відповіла позовом до Міжнародного суду в Гаазі, стверджуючи, що Греція порушує угоду 1995 року, досягнуту за участі ООН. Суд постановив, що Греція не має права блокувати вступ Македонії до Євроатлантичних інтеграційних структур, тим не менш Афіни це рішення виконувати не стали [2].

Наступні 13 років конфлікт перебував у замороженому стані і активізувався лише в 2008 році, коли Македонія здійснила спробу вступити до НАТО на 50-ту річницю Альянсу влітку 2009 року.

Конфлікт міг би бути вирішений набагато швидше та ефективніше за умови, якби в його розв'язання втрутилось європейське співтовариство, однак, у 2013 році ЄС зробив заяву про те, що більше не планує розширюватись. Отже він просто не бачить сенсу у допомозі Македонії, яка не є членом ЄС на протиположності Греції [6].

На відміну від НАТО, для якого Македонія являється стратегічно важливою, головним чином за рахунок Вардарської долини. Історично склалося, що це транспортний коридор Південь-Північ. Австро-Угорщина перша, кого він зацікавив ще 150 років тому, за володіння цією комунікаційною віссю велися активні бої за часів I та II світових воєн.

У січні 2018 року Македонію відвідав генсек НАТО Йенс Столтенберг, він пообіцяв, що як тільки буде вирішено проблему назви країни, Македонія одразу буде запрошена до вступу в НАТО. В місцевих СМІ друкуються можливі варіанти нових назв: «Верхня», «Нижня», «Вардарська» або «Нова Македонія».

Влада готова провести референдум в найближчий час, однак головною перешкодою цьому є ставлення мешканців держави до реформи. 4 березня 2018 року відбувся мітинг проти зміни назви заради вступу в ЄС та

НАТО, який зібрав у столиці кілька тисяч протестуючих. Люди несли плакати «Ми- Македонія», викрикували гасла та палили грецькі прапори. Подібні акції македонські діаспори провели в Нідерландах, Швеції, США, Австралії, Новій Зеландії та Великобританії.

IV. ВИСНОВКИ

На разі питання залишається відкритим і жодна з країн не бажає йти на компроміс. Критичність ситуації продовжує зростати, що найближчим часом з легкістю може призвести до початку війни. Виходячи з усього вище сказаного, безпрограшним буде варіант перейменування Македонії, як «Республіка Македонія і Вардар». Таким чином частково вдасться задовольнити амбіції обох сторін.

Для умиротворення протестуючих слід провести роз'яснювальну роботу та пояснити причину прийняття даного рішення, чому країна іде на цей крок і що таким чином вони отримують в нагороду – вступ до НАТО, ЄС, підтримку Македонії європейськими державами і мирне співіснування з сусідніми країнами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Задохін А. Г. Порохової лях Європи / Низовский А.Ю. – М., 2000. – С. 114.
- [2] RT на русском [Електронний ресурс]: «Не исключен вариант гражданской войны»: уступит ли Македония Афинам в давнем споре о названии страны / Олександр Бовдунов, 2018 – Режим доступу: <https://ru.rt.com/a3h9>;
- [3] Igor Янев / Legal Aspects of the Use of a Provisional Name for Macedonia in the United Nations System.- AJIL, Vol. 93. no 1. 1999.
- [4] Сквозніков А.Н. / Македонія в кінці XIX – початку XX століття – яблуко розбрату на Балканах // Известия Самарського наукового центру Російської Академії наук. - Т.9. №2 (20). - Самара, СНЦ РАН, 2007. С. 486-494.
- [5] Русские Афины [Електронний ресурс]. : Македонский вопрос/ Павел Онойко, 2017 – Режим доступу: <https://rua.gr/greece/history/24201-makedonskij-vopros.html>;
- [6] «Славянская пауза» Евросоюза [Електронний ресурс] / Олексій Балієв, 2012. – Режим доступу: http://www.stoletie.ru/versia/slavanskaja_pauza_jevrosojuza_764.htm

Інформаційна безпека як складова національної безпеки держави

Гоголь К.В.

науковий керівник: Ржевська Н.Ф.

Навчально–науковий інститут міжнародних відносин,
Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,
Національний авіаційний університет
Київ, Україна
gogol_ekata@ukr.net

Анотація — Робота присвячена розгляду проблеми місця інформаційної безпеки в загальній системі національної безпеки держави. У роботі розкрито поняття інформаційної безпеки, розглянуто основні загрози інформаційній безпеці, а також завдання інформаційної політики держави щодо забезпечення інформаційної безпеки.

Ключові слова — інформація та інформаційні технології, національна безпека, інформаційна безпека, загроза інформаційній безпеці, державна інформаційна політика.

I. ВСТУП

Характерною ознакою сучасного етапу науково-технічного прогресу є стрімкий розвиток інформаційних технологій, їх використання як у повсякденному житті, так і в управлінні державою. Інформація та інформаційні технології все більше визначають розвиток суспільства і слугують новими джерелами національної могутності держави. Становлення інформаційного суспільства радикально змінює геополітичну обстановку в світі, впливає на формування нових сфер життєдіяльності людства, а відтак і національної безпеки.

Існує два аспекти вивчення інформаційної безпеки в контексті національної безпеки. З одного боку, це самостійний елемент національної безпеки будь-якої країни, виражений як процес управління загрозами та небезпеками державними і недержавними інституціями, окремими громадянами, а з іншого — інтегрована складова будь-якої іншої безпеки: військової, економічної, політичної та інших [6].

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Звернення до означеної проблеми зумовлено небезпекою, яку містить у собі інформаційно-психологічний вплив на людину та суспільство, внаслідок чого з'являється необхідність забезпечення інформаційної безпеки як результату управління інформаційними загрозами з метою задоволення національних інтересів інформаційного змісту.

Темпи науково-технічного та економічного розвитку країни багато в чому визначаються такими факторами, як доступність та якість інформаційного забезпечення, тож рівень забезпеченості інформацією визначає успіх держави і суспільства в цілому. Важливим є налагодження збирання, аналіз та ефективне використання науково-технічної інформації іноземного походження, тому доступ до неї – одна з критичних умов забезпечення прогресу [7].

Особливо значимим в сучасних умовах є інформаційне забезпечення політичної діяльності. Країни, що не можуть забезпечити власну інформаційну безпеку, стають неконкурентоспроможними і, як наслідок, – не можуть брати участь у боротьбі за розподіл ринків та ресурсів.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Інформаційна безпека як одна з характеристик стійкого розвитку держави виступає в якості базової цінності держави. Водночас, ціннісні орієнтації, що ґрунтуються на уявленнях про інформаційну безпеку, у різних суспільних груп і окремих осіб, часто не співпадають. Саме у цьому знаходить свій безпосередній вираз вплив держави, яка за допомогою системи методів виражає загальні цінності у сфері інформаційної безпеки [4].

Інформаційна безпека держави характеризується мірою захищеності держави (суспільства) та стійкості основних сфер життєдіяльності (економіки, науки, техносфери, сфери управління, військової справи тощо) відносно дестабілізуючих інформаційних впливів, причому як з упродовження, так і добування інформації [5]. Інформаційна безпека держави визначається здатністю нейтралізувати такі впливи.

Основними завданнями забезпечення інформаційної безпеки держави вважають: виявлення, оцінку та прогнозування поведінки джерел загроз інформаційній безпеці, що здійснюється шляхом оперативного моніторингу інформаційної обстановки; вироблення, координацію та введення єдиної державної політики у

галузі інформаційної безпеки; створення та експлуатацію систем забезпечення інформаційної безпеки; розробку, координацію та запровадження єдиної державної політики у галузі міжнародних інформаційних відносин, зокрема у напрямку формування іміджу держави [4].

Оскільки національний інформаційний ресурс став одним із головних джерел економічної потужності держави та її суб'єктів, то необхідним є визначення державних інтересів, факторів і загроз в інформаційній сфері, аналіз ефективності існуючої системи безпеки та можливостей її удосконалення. У контексті державної інформаційної політики мова повинна йти не лише про права громадян, юридичних осіб і держави в сфері інформації, але і про необхідність захисту інтелектуальної власності, державних інформаційних ресурсів та конфіденційної інформації [3].

При розгляді проблеми інформаційної безпеки важливим є виділення загроз інформаційній безпеці, якими є явища, дії негативних чинників або процеси, через які соціальні об'єкти інформаційної безпеки частково або повністю втрачають можливість реалізувати свої інтереси в інформаційній сфері, а також порушується нормальне функціонування, здійснюється руйнація або стримується розвиток технічних об'єктів інформаційної безпеки. Як правило, виділяють такі типи інформаційних загроз: політичні, економічні, суспільні, військові та науково-технічні [4].

IV. ВИСНОВКИ

Розгляд проблем інформаційної безпеки держави дає можливість стверджувати, що забезпечення інформаційної

безпеки покладається на інформаційну організацію держави.

Головним завданням заходів державної інформаційної політики із забезпечення інформаційної безпеки є мінімізація шкоди через неповноту, несвоєчасність або недостовірність інформації чи негативного інформаційного впливу через наслідки функціонування інформаційних технологій, а також несанкціоноване поширення інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] "Стратегія національної безпеки України" (Указ Президента України № 389/2012 від 8 червня 2012 року) [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://www.president.gov.ua/documents/9570.html>
- [2] Гнатцов О.Г. Інформаційні ресурси в системі забезпечення державної безпеки. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [HTTP://WWW.NIISP.GOV.UA/VYDANNA/PANORAMA](http://WWW.NIISP.GOV.UA/VYDANNA/PANORAMA)
- [3] Закон України "Про основи національної безпеки України" [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
- [4] Інформаційна безпека суспільства і держави. Стратегічні цілі і задачі інформаційної боротьби. [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://www.ngo.dn.ua/doc/concept.doc>
- [5] Інформаційна безпека. [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://jure.in.ua/tema-9-informatsijna-bezpeka>.
- [6] Інформаційна потужність держави, як складова національної безпеки. [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://propolis.com.ua>
- [7] Морозов О. Л. Інформаційна безпека в умовах сучасного стану і перспектив розвитку державності. [Електронний ресурс] – Режим доступу. – <http://www.viche.info>

Образ лідера у працях Нікколо Макіавеллі в контексті політичних трансформацій в Україні

Данилюк О.В.

науковий керівник: Алієв Максим Михайлович
кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин,
Національний авіаційний університет
Київ, Україна
sashaden.ua@gmail.com

Анотація – Робота присвячена розгляду проблеми політичного лідерства в Україні. У роботі взято за приклад образ із праці Нікколо Макіавеллі «Державець». Основну увагу звернено на творчі методи автора трактату в порівнянні з сучасними трансформаціями в Україні.

Ключові слова – лідер, правитель, держава, народ, трактат, теорія.

I. ВСТУП

На сьогодні тема політичного лідерства є достатньо актуальною, насамперед це пов'язано з майбутніми президентськими виборами в Україні 2019 року, а також з досить нестабільною політичною ситуацією у нашій державі. Як наслідок – зниження рівня довіри населення до сучасних політичних лідерів. У зв'язку з цими обставинами питання «як повинен себе вести політичний лідер, і хто в принципі може стати цим самим лідером» набуло чималої ваги. Надзвичайно активно ця тема дискутується на просторах інтернету: в соціальних мережах, блогах та на громадських порталах.

У даній ситуації цілком логічно звернутися до історичних джерел, а саме до політичного трактату видатного італійського мислителя та політичного діяча Нікколо Макіавеллі «Державець», в якому філософ висловлює свої ідеї про те, як повинен діяти політичний лідер. Популярність, спочатку серед італійців, пізніше серед народів Європи, а після – і всього світу, Макіавеллі здобув у перші роки після того як трактат був опублікований. Проте, його почали забороняти у багатьох країнах, зокрема у самій Італії, а церква говорила, що цей трактат написаний «рукою сатани» [1]. Працю перечитували багато видатних лідерів історії такі як Ленін, Рузвельт, Сталін, Черчилль, Муссоліні. В цьому трактаті досить доступно, чітко та зрозуміло описаний образ ідеального, мудрого лідера, якого на той момент потребувала Італія, а сьогодні потребує демократична Україна.

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Макіавеллі більшу частину свого дослідження посвятив питанню: яким повинен бути правитель, щоб виконати історичне завдання – побудувати нову державу. Дослідження базується на засадах об'єктивності та логіки. У сучасному світі, зокрема, і в Україні є низка питань, які чиновники не в змозі вирішити, а Макіавеллі розглянув їх більш ніж 500 років тому.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Аналізуючи такі риси як щедрість та ощадливість, автор формулює поняття помірної щедрості – мінімальні пожертвування від правителя народу, які змусять підданих відноситися до лідера з великою повагою, але не роздивитись в ньому бездумного авантюриста і марнотрата державних багатств. У нашій ситуації не раз такого марнотрата вбачали у чиновниках. Український народ постійно потерпає від низького рівня зарплати та безробіття в порівнянні з європейськими країнами. У зв'язку з цим відбувається інтенсивна трудова еміграція, що є суттєвою проблемою сучасної України.

Говорячи про такі риси як жорстокість та милосердя, Макіавеллі відразу пише, що «кожний правитель бажав би уславитися милосердним, а не жорстоким». Інша справа, що часто, для того щоб утримати владу, йому доводиться проявляти жорстокість. Якщо державі загрожує хаос, безлад, то завдання правителя – не допустити цього, навіть якщо доведеться чинити розправи [3]. Хоча ми і живемо у сучасному суспільстві і наші закони відрізняються від законів Середньовіччя, такі розправи, про які пише Макіавеллі, на жаль, трапляються і сьогодні.

Також мислитель підкреслює, що для державця неприйнятно бути романтиком. Він повинен бути реалістом [2]. Це стосується питання про те, чи повинен дотримуватися даного раніше слова правитель. Відповідь така: слово тримати потрібно лише в тій ситуації, коли це не може зашкодити державі. Макіавеллі включає в список корисних рис ідеального політичного лідера вміння діяти за обставин. «Отже, із всіх звірів хай правитель

уподібниться двом: леву і лисиці» [3]. Тобто, хай він буде сильним як цар звірів, і в той час хитрим та вивертким як лисиця – Макіавеллі призиває правителя до пильності. Щодо дотриманого раніше слова, то деякі лідери розуміють це правило занадто буквально. Не потрібно цим зловживати, тому що це сприятиме погіршенню відносин з народом.

Макіавеллі був істориком і він добре знав, що найбільша сила правителя – народ. Проте, він може його як і возвеличити, так і знищити. Він попереджує, щоб правитель не здійснював вчинків, які могли б спровокувати нелюбов та презирство підданих. Правитель може викликати презирство до себе непостійністю, легковажністю, зніженістю, легкодухістю. Також правитель не повинен порушувати священні права на недоторканість приватної власності, адже це призведе до ненависті з боку народу [3]. Це одне із найголовніших правил. Не так давно ми на власному досвіді упевнилися на що здатний народ, якщо ним зневажити.

Макіавеллі далі розглядає не менш важливі питання війська, відносин між народом та знаттю, радників правителя тощо, що однозначно потребують уваги мудрого правителя. Згодом, всі ці методи дістали загальну

назву «макіавеллізм». Протягом довгих років цей термін асоціювався з політикою отрути та кинджалу.

IV. ВИСНОВКИ

Не можна стверджувати, що ці теорії є застарілими, бо створювалися більш ніж 500 років тому. Макіавеллі виходить із реального життєвого досвіду і намагається зводити свої теоретичні побудови на фундаменті цього досвіду. Тому створений ним образ ідеального правителя, описаний в трактаті, може слугувати орієнтиром і для сучасного політичного лідера.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Баткин Л. М. *Итальянское Возрождение: проблемы и люди. М., 1995, С. 345-363.*
- [2] Christie R., Geis F. *Studies in Machiavellianism / Richard Christie. – NY, 1970. – P.314-338.*
- [3] Макиавелли Н. *Государь / Максим Крютченко. – Санкт-Петербург : Азбука, 2002. – 278 с.*

Роль Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ у вирішенні конфлікту на Донбасі

Клестова О.В.

науковий керівник: Алієв М.М.

Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій,

НН інститут міжнародних відносин,

Національний авіаційний університет,

Київ, Україна

olhaklestova@gmail.com

Анотація — Робота присвячена розгляду ролі ОБСЄ у вирішенні конфлікту на Донбасі. В роботі наведено приклади діяльності даної організації на території України. Також було розглянуто питання співпраці ОБСЄ та Росії, вплив РФ на роботу ОБСЄ та СММ.

Ключові слова — *агресія проти України, конфлікт на Донбасі, Спеціальна моніторингова місія, місія спостерігачів ОБСЄ, врегулювання конфлікту.*

I. ВСТУП

ОБСЄ (Організація з безпеки та співробітництва в Європі) створювалася в умовах блокового протистояння для підтримки багатостороннього діалогу з метою забезпечення миру та безпеки в Європі. Сьогодні ОБСЄ здійснює переважно моніторингові місії в конфліктних зонах, моніторинг виборів та моніторинг дотримання прав людини в державах-учасниках.

Метою ОБСЄ є попередження та врегулювання конфліктів, а також ліквідація їх наслідків. Утворена у 1975 році, сьогодні ОБСЄ – це єдина трансатлантична безпекова організація, повноправним учасником якої з 30 січня 1992 року є Україна. Активне та всебічне співробітництво України з ОБСЄ розглядається як один із найважливіших компонентів процесу європейської та євроатлантичної інтеграції нашої держави. Діяльність України в ОБСЄ забезпечує рівноправну участь нашої держави в обговоренні і вирішенні актуальних проблем міжнародної безпеки і співпраці на просторі організації [2].

Сьогодні робота ОБСЄ в Україні проявляється у роботах Спеціальної моніторингової місії (СММ) та Місії спостерігачів ОБСЄ на двох російських пунктах пропуску “Туково” і “Донецьк”. Завдяки діяльності цих двох місій Україна забезпечена постійним моніторингом подій, які відбуваються на Донбасі.

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Організація з безпеки та співробітництва в Європі відіграє важливу роль у врегулюванні конфлікту на сході України. ОБСЄ виступає в ролі посередника для переговорів. Організація є основним напрямком дипломатичної діяльності Росії у Європі. Бажаючи мати вагомий вплив у Європі, РФ прагнула підписати нові

юридично зобов’язуючі міжнародні договори, наприклад, через реформування ОБСЄ з наданням цій організації юридичної правосуб’єктності [1].

На сьогоднішній день ОБСЄ часто критикується через свою низьку ефективність у попередженні та врегулюванні конфліктів. Всі рішення приймаються за згодою 57 держав-учасниць, що має і позитивні, і негативні сторони для України. З одного боку, Росія може вплинути на всі рішення ОБСЄ, зокрема щодо діяльності Спеціальної моніторингової місії в Україні. З іншого боку, завдяки принципу згоди та великій кількості держав-учасниць РФ не буде спроможна звинуватити ОБСЄ в некомпетентності та упередженості, а також показник міжнародної довіри до даної організації досягає свого максимуму.

Внаслідок агресії проти України суттєво знизився “моральний” вплив Росії в ОБСЄ. Водночас, Росія зберігає необхідний інструментальний рівень впливу на діяльність організації. Використовуючи принцип консенсусу, Росія допускає до прийняття в ОБСЄ лише ті рішення, які не перешкоджають її цілям [1].

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

У березні 2014 року, коли Постійною Радою ОБСЄ розглядалося питання про направлення СММ на територію України, Росія була категорично проти того, щоб Крим був включений у території моніторингу. СММ прибула в Україну у березні 2014 року, а місія спостерігачів ОБСЄ на пунктах пропуску “Туково” і “Донецьк” у липні того ж року.

Кожного року Постійна Рада ОБСЄ односторонньо приймає рішення стосовно продовження роботи СММ. Якщо йдеться про дострокове припинення місії, то рішення також має бути прийняте за принципом консенсусу.

Діяльність спостерігачів та їхні відносини з керівництвом СММ визначаються Кодексом поведінки члена Місії ОБСЄ. Однак, навіть у випадку порушень Кодексу, зважаючи на важливість присутності СММ в Україні, керівництво місії прагне уникати розголосу інцидентів, які трапляються зі спостерігачами. Розповсюдження інформації про випадки, які

компрометують як Моніторингову місію ОБСЄ, так і діяльність організації в цілому, обмежується. Зокрема, незважаючи на велику кількість не підтвердженої інформації про “шпигунство” спостерігачів чи їхню лояльність до тої чи іншої сторони конфлікту, достеменно відомо лише про один випадок звільнення спостерігача Моніторингової місії Максима Удовиченка (російського громадянина), яке сталося внаслідок розголошу в медіа щодо його поведінки [1].

У діяльності СММ важливу роль відіграє людський фактор. Так, згідно зі спостереженнями, не тільки росіяни у складі СММ мають проросійські настрої, а й інші члени, які представляють країни пострадянського простору. Тим не менш, загальний настрій спостерігачів сьогодні, загалом, проукраїнський, чого було досягнуто завдяки тому, що міжнародна громадськість почала отримувати об’єктивну інформацію стосовно подій на сході України.

Діяльність СММ викликає багато нарікань через її неефективність та необ’єктивність звітів місії. Наприклад, 2 лютого 2016 року штаб АТО звинуватив СММ, що вона “не реагує на посилення обстрілів членами незаконних проросійських бандформувань позицій сил АТО в Зайцевому та в інших населених пунктах”. Низьку ефективність заступник голови місії Олександр Хуг раніше пояснював цивільним характером СММ та перешкоджанням її діяльності з боку місцевих бойовиків. Українські ж експерти вказують, що спостерігачі Місії перебувають за десятки кілометрів від лінії зіткнення та не здійснюють вздовж неї постійного моніторингу. Тому для багатьох спостерігачів очевидно, що робота СММ, окрім збільшення її чисельності, повинна і може бути змінена – має бути охоплення більшої території, доступ до критичних районів, недопущення входження до її складу представників країни-агресора, тобто Росії [3].

З іншого боку, українська влада, зокрема Президент України Петро Порошенко, наполягають на важливості СММ на території держави: “Альтернативи мінським домовленостям не існує. Якщо ми хочемо повернути ці проблемні території Україні, якщо ми хочемо припинити окупацію, якщо ми хочемо вийти на українські кордони, якщо ми хочемо звільнити заручників, які незаконно тримаються як на окупованих територіях, так і в РФ, дуже важлива роль ОБСЄ” [4].

Країни довіряють звітам СММ в Україні і поширюють їх в якості неупередженого і достовірного джерела інформації. У звітах постійно вказується про сприяння роботи СММ зі сторони України і перешкоджання її діяльності бойовиками. Таким чином, міжнародна спільнота проінформована про мирний настрій України.

Завдяки звітам СММ можливо проконтролювати переміщення зброї, військової техніки та військових з території РФ на територію України.

Згідно з Мандатом Місії та внутрішніми правилами безпеки спостерігачів, головною завжди залишається особиста безпека спостерігача. Насильницька смерть або хоча б ризик для життя спостерігача може стати причиною припинення діяльності місії. Саме тому спостерігачів не озброюють вогнепальною зброєю для

самозахисту, адже тоді самі спостерігачі будуть у підвищеній зоні ризику.

IV. ВИСНОВКИ

Ефективність Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ на Донбасі сьогодні є низькою. Спостерігачі Місії не мають вільного доступу до всіх територій України, зокрема Донбасу та Криму. Водночас, Росія намагається обмежити діяльність СММ на окупованих територіях. Хоча завдяки роботі Спеціальної моніторингової місії світове співтовариство має змогу стежити за переміщенням зброї, отримувати достовірну інформацію про події у гарячих точках, цього не є достатньо.

30 січня 2018 року Міністр закордонних справ України Павло Клімкін та діючий голова ОБСЄ Анджеліно Альфано домовилися про посилення ефективності СММ ОБСЄ на Донбасі, а також погодилися з необхідністю покращення технічної оснащеності місії. Проте конфлікт на сході України повинен бути вирішеним більш радикальними методами, а саме за допомогою проведення миротворчої місії ООН. Одним з можливих способів врегулювання конфлікту є домовленість ОБСЄ та ООН про спільну місію, де ООН виконувала б військову функцію, а ОБСЄ готувала та контролювала б вибори. Питання щодо проведення миротворчої місії ООН на Донбасі активно обговорюється на міжнародній арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Снігир О. ОБСЄ в Україні: роль Росії, СММ та питання миротворчого контингенту. 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/osnigir/article/24157.aspx>
- [2] Постійне представництво України при міжнародних організаціях у Відні. Участь України в ОБСЄ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vienna.mfa.gov.ua/ukraine-io/osce/about>
- [3] Європейська правда. Міжнародна безпека та євроінтеграція України. Реалії ОБСЄ та очікування України: чи здатна Німеччина змінити правила організації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/02/3/7044283/>
- [4] Щоденна газета “Високий замок”. Порошенко: “Альтернативи Мінським домовленостям не існує.” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wz.lviv.ua/news/140354-poroshenko-alternatyvy-minskym-domovlenostiam-ne-isnuie>
- [5] Made for minds. Розв’язання конфлікту на сході України – пріоритет головування Німеччини в ОБСЄ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk/розв'язання-конфлікту-на-сході-україни-пріоритет-головування-німеччини-в-обсе/a-19083166>
- [6] Український незалежний центр політичних досліджень. Роль ОБСЄ і головуєчої Німеччини у розвитку українського суспільства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ucipr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=191:rol-obs-golovuyucho-n-mechchini-u-rozvitku-ukra-nskogo-susp-lstva-sem-nar-u-harkov&catid=15&Itemid=208&lang=ua
- [7] УКРІНФОРМ. Мультимедійна платформа іномовлення України. Не тільки ООН: військовий експерт назвав “формулу миротворців” на Донбасі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2341707-ne-tilki-onn-vijskovij-ekspert-nazvav-formulu-mirotvorciv-na-donbasi.html>

Інформаційна пропаганда як засіб маніпуляції суспільною свідомістю

Іщенко І.В.

Науковий керівник: Ржевська Н. Ф.

Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Національний авіаційний університет

Київ, Україна

irinatenor@ukr.net

Анотація — Робота присвячена розгляду пропаганди як засобу маніпуляції та нав'язування певних політичних поглядів.

Ключові слова — пропаганда; маніпуляція; вплив.

I. ВСТУП

Пропаганда – це поняття, яке ще з часів Першої світової війни викликає негативні асоціації, тому багато хто його зараз намагається уникати. Під пропагандою розуміють інтенсивні комунікативні процеси, що мають на меті зміну поведінки аудиторії, на яку вони налаштовані. Суттєвим для поглядів на пропаганду є прагнення відокремити її від інших варіантів комунікативного впливу на суспільну свідомість, таких як реклама чи виборчі технології.

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективна пропаганда діє на свідомість людей, як емоційний фактор впливу. Це тому, що в раціональному можна знайти не лише аргументи, а й контраргументи, і це відразу може включити протидію. За рахунок цього, відбувається маніпуляція свідомістю за допомогою штучно створеної емоційної реакції на ту чи іншу подію. Суспільство сприймає спотворену інформацію, що маніпулює їхнім розумінням події, а отже – реакцією на подію. Цей спосіб маніпуляції нині досить ефективно використовує Росія. Переважна більшість засобів масової інформації в країні перебуває під впливом політичних лідерів, що дає їм змогу фільтрувати інформацію, створюючи її суб'єктивну версію, що є надійним джерелом впливу на свідомість людей.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

В історії та теорії комунікації визначено два можливі варіанти впливу, що мають назву *маніпулятивна* та *підсилювальна* теорії. Як приклад можливостей маніпулятивної теорії використовують націонал-соціалістичну пропаганду в Німеччині, яка під керівництвом Геббельса досягла в цьому нечуваних успіхів. Згідно з нею, комунікація може змінити погляди населення в будь-який напрямок. У межах підсилювальної

теорії вважається, що досить важко переконати людей у протилежному, якщо вони вже мають власну думку про той чи інший об'єкт/подію.

Дж. Джоветт і В. О'Доннелл визначають пропаганду як «заздалегідь заплановане і системне намагання формувати сприйняття, маніпулювати розумінням і спрямовувати поведінку, щоб досягти результатів, які задовольняють пропагандиста» [2]. А. Еделстайн вводить поняття нової пропаганди, яка, на його думку, нині формується вже за іншими законами. Якщо стара пропаганда, тоталітарна, і прямує від невеликої кількості комунікаторів до багатьох, то нова пропаганда - демократична, і, задається, як породження комунікації від багатьох до багатьох [1].

Людина за своєю природою схильна сприймати прості пояснення складних проблем. У випадку, якщо подане пояснення задовольняє її свідомість, вона не шукатиме складних рішень та контраргументів до поданої інформації.

Якщо поступово подавати пояснення політичних подій того чи іншого характеру в спотвореному вигляді, це створить спотворений погляд на дійсність та сформує поведінку, відмінну від природної реакції людини на ситуацію.

IV. ВИСНОВКИ

Політичні лідери у прагненні розширити свою владу, не зустрічаючи опору населення, створюють пропагандистські методи, які допоможуть їм отримати бажане.

Пропаганда як інтенсивна комунікативна технологія постійно потребуватиме використання нових методів і нових дослідницьких теорій, оскільки вона має прикладні цілі, що потребують постійного оновлення всіх механізмів. Змінюється людство, і разом з ним змінюються методи впливу, переходячи від простих до значно складніших.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. Інформаційна політика. – Київ: «Знання», 2006. – 562 с.
- [2] Jowett J. C., O'Donnell V. Propaganda and persuasion. – Newbury Park etc., 1992. – p. 4.

Вплив інформаційного простору на форми міжнародних відносин: трансформація від протиборства до дипломатії

Басова К.А.

науковий керівник: Ржевська Н. Ф.

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій

Національний авіаційний університет

Київ, Україна

basovakatia1810@gmail.com

Анотація — Робота присвячена проблемі трансформації форм міжнародних відносин під впливом розвитку інформаційних технологій. Автором проаналізовано перехід від форми врегулювання міжнародних відносин протиборства, тобто війни, до толерантної взаємодії суб'єктів світової арени – дипломатії та її нових проявів.

Ключові слова — війна, глобалізація, дипломатія, інформаційна війна, міжнародні відносини, нова дипломатія, публічна дипломатія.

I. ВСТУП

В умовах масштабної глобалізації відбувається інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, що спричиняє трансформації всіх сфер людської діяльності, суспільства в цілому, а також зміну форм ведення міжнародних відносин.

Така ситуація вносить зміни у діяльність міжнародних організацій, суспільних рухів, злочинних угруповань, терористичних організацій, фінансових груп, а найголовніше – у відносини між державами. Внаслідок цього, відбувається зміна цілей міжнародних відносин і методів та способів їх досягнення, завдань та шляхів їх вирішення, вибору альтернативних рішень, розширюється коло інтересів суб'єктів міжнародних відносин. Модернізація сфери інформаційних технологій сприяє зміні конфігурації світового простору та появі гібридних форм ведення міжнародних відносин [1].

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Існує дві чітко виражені форми міжнародних відносин, що є абсолютно протилежними одна одній, перша з них – війна.

Спочатку це були класичні, всім відомі війни, з використанням типових, іноді примітивних, засобів

зброї. Та, світове господарство не стоїть на місці, а розвивається. З огляду на такий швидкий перебіг подій, тобто розвиток технологій (науково-технічні революції в тому числі, поява Інтернету, супутникова розвідка і т. ін) як на промисловому рівні, так і на, так званому, «вищому» рівні, мається на увазі, вдосконалення збройного устаткування, модернізація розвідувальних пристроїв, обладнання захисту та отримання інформації, головним продуктом та предметом суперечок між державами стає інформація та новітні технології.

Держави прагнуть отримати доступ до тих чи інших інформаційних технологій і до самої інформації безпосередньо, особливо, коли вони знаходяться у розпорядженні іншої. З цією метою починають застосовувати різні шляхи, щоб її отримати. Часом це доходить до війни, але війни не зовсім звичної, тої, в якій основним засобом є ЗМІ, Інтернет-ресурси і т. ін. У процесі цього з'явилися протистояння інформаційного змісту. Варто зазначити, що нині ми саме маємо комбінувати таку війну з класичною. Це – не що інше, як гібридна війна.

Трансформація форм міжнародних відносин веде за собою зміну способів їх здійснення. Тому, розвиток інформаційних засобів ведення війн стає все більш популярним, за допомогою нього можна впливати на свідомість людей, поширювати певні ідеології, провокувати повстання націй, вкинути яблуко розбрату в ту чи іншу країну, нав'язати власні інтереси та, навіть, змінити політику держави чи її зовнішньополітичну стратегію.

Іншою, лояльнішою формою ведення міжнародних відносин, є дипломатія. Дипломатія – здійснення міжнародних відносин шляхом переговорів; сукупність засобів, що їх використовують послы й посланники з метою забезпечення переговорного процесу; праця або мистецтво дипломата. Таким чином, дипломатія безпосередньо належить до сфери зовнішньої політики і

по своїй суті є одним із головних і найбільш ефективних засобів її здійснення.

У ХХІ ст. дипломатичні шляхи ведення міжнародних відносин стають все більш актуальними. Саме тому зростає значення та кількість міжнародних переговорів, розширюється проблематика переговорів, ускладнюється їхня тематика та структура.

На рубежі ХХ і ХХІ століття, у зв'язку зі стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та збільшенням частки інформаційної складової в міжнародних відносинах виникає таке поняття як «публічна дипломатія». Її іноді називають «культурна дипломатія», «нова дипломатія» або «четвертий вимір зовнішньої політики»[2].

Класичним визначенням «публічної дипломатії» прийнято вважати пояснення Е. Джуліонном (декан Школи права і дипломатії імені А.Б. Флетчера). Він пояснює це поняття, як « засоби, за допомогою яких уряди, приватні особи змінюють установки і погляди інших народів і урядів таким чином, щоб здійснити вплив на їх зовнішньополітичну стратегію». Тобто, публічна дипломатія – це підвид форми міжнародної взаємодії, націлений на масову аудиторію і здійснюється різними шляхами інформування зарубіжної громадськості про позицію держави та суспільства та здобуття зворотного зв'язку від неї [2].

У 2004 році виникає більш нове поняття «нова публічна дипломатія», проведення якої дає можливість не тільки позиціонувати державу закордоном, а й отримати двосторонній процес комунікації, що враховує аргументи країни-партнера та базується на гуманітарному та інформаційному обміні та співробітництві [2].

Головними адресатами публічної дипломатії як класичної, так і нової є зарубіжна громадськість,

журналісти та представники засобів масової інформації, оскільки вони мають змогу впливати на думки різним соціальних груп, шляхом формування інформаційного поля.

Модернізація дипломатії як засобу ведення міжнародних відносин є досить ефективною. Можна розглядати публічну дипломатію як реакцію на нові виклики та загрози, на становлення нового світового порядку та на хід як внутрішньополітичного розвитку держав, так і їх зовнішньої політики.

III. ВИСНОВКИ

Отже, процеси розробки та впровадження новітніх технологій мають вагомий вплив на міжнародну спільноту. На даному етапі міжнародні відносини, сфера державного впливу, всі галузі функціонування суспільства – залежить від потоку інформації та її якості. Внаслідок модифікації сучасного світу відбулися зміни глобального комунікаційного та політичного контексту (активізація ТНК, злочинних організацій), залучення недержавних акторів і орієнтація на «soft power» («м'яка політика», публічна дипломатія). Вплив комунікаційних та інформаційних технологій сприяє утворенню та поширенню нових способів та форм ведення міжнародних відносин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Вовк Р. Вплив інформаційного суспільства на міжнародні відносини / Р. Вовк // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2012. Випуск 30. С. 18–23.
- [2] Ціватий В. Г. Публічна дипломатія: традиції, тренди та виклики (досвід та пріоритети для України) / В. Г. Ціватий // Зовнішні справи. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/publiczna-diplomatija-tradiciji-trendi-ta-vikliki-dosv/>.

Інформаційне протиборство наддержав на міжнародній арені

Вершняк А.Г.

Науковий керівник: Алієв М.М.

Кафедра міжнародних відносин, інформації та регіональних студій

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Національний авіаційний університет

Київ, Україна

angelinavershnyak@ukr.net

Анотація — У статті висвітлено основні напрямки, роль та значення інформаційного протистояння, різні аспекти появи та становлення концепту, фактори, які впливають на збереження та укріплення інформаційної безпеки держави та роль ЗМІ у інформаційному впливі. Актуальність вивчення та дослідження даної проблематики пов'язана з посиленням та розвитком інформаційного протиборства держав, які мають значний вплив на геополітичне становище світу.

Ключові слова — *інформаційне протиборство, інформаційна війна, наддержави, гібридна війна, інформаційне сусільство*

I. ВСТУП

У всі часи інформація була важливим інструментом впливу. Історично склалось, що вона стала одним з основних засобів утвердження світового панування. В ході розвитку суспільства інформація стала товаром та посилила конкуренцію на міжнародній арені, що, в свою чергу, призвело до виникнення поняття «інформаційні війни». Зараз саме інформація є основним стратегічним ресурсом кожної країни, випереджаючи, навіть, ядерний потенціал та збройні сили.

На сьогоднішній день інформаційне протиборство є надзвичайно актуальним та хвилюючим питанням, що визначає основні напрямки політики сучасних міжнародних відносин. Багато держав встановлюють та закріплюють своє панування на міжнародній арені вже не військовим тиском, а саме шляхом вдало розроблених і втілених інформаційно-технічних та психологічних програм. Тому інформаційне протиборство класифікують як одну з відносно нових форм гібридної війни.

II. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

З розвитком інформаційно-технічної революції постала проблема посилення інформаційного протиборства серед країн-акторів системи міжнародних відносин. Створення єдиного інформаційного простору призвело до необхідності посилення інформаційної безпеки держав.

На сьогоднішній день питання інформаційних війн є одним з пріоритетів та завдань зовнішньої та внутрішньої політики держави. Створюються та підтримуються спеціальні органи, які займаються розробкою інформаційних програм, моніторингом інформаційної

сфери та захистом інформаційної безпеки країни. Відтак постає питання розробки та забезпечення сильної, конкурентоздатної стратегії інформаційного протиборства в сфері міжнародних відносин.

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Інформаційне протиборство – суперництво соціальних систем (країн, блоків країн) в інформаційній сфері з приводу впливу на ті або інші сфери соціальних відносин і встановлення контролю над джерелами стратегічних ресурсів, у результаті якого одна група учасників суперництва отримує переваги, необхідні їм для подальшого розвитку [1].

За різними критеріями експерти поділяють поняття інформаційного протиборства на різні ступені: інформаційна війна, інформаційна експансія та інформаційна агресія. Кожен підвид має свої методи та інструменти діяльності, різні важелі впливу. Наприклад, інформаційна експансія передбачає досягнення національних цілей безконфліктним шляхом, а інформаційна агресія – незаконні дії, що завдають реальної шкоди супротивнику. Інформаційна війна, в свою чергу, розв'язує досить серйозний конфлікт, що значно впливає на різні сфери суспільства та включає таких акторів як держави, нації, соціальні групи та інші.

Інформаційні війни є складовою, а отже, поняттям вужчим, ніж інформаційне протиборство. В свою чергу, інформаційні війни включають в себе різні методи та інструменти, завдяки яким, досягається перевага в національній стратегії. Найголовнішими та найпоширенішими засобами ведення інформаційної війни є психологічна боротьба (інформаційні операції, нейролінгвістичне програмування, дезінформація, пропаганда), кібервійна (несанкціонований доступ до інформаційних ресурсів, злам комп'ютерних та телекомунікаційних систем), технологічна війна (перехоплення інформаційних потоків, електромагнітних впливів), інформаційно-економічна боротьба.

Головним завданням та метою інформаційних війн є маніпулювання свідомістю мас, нав'язування необхідних рішень, зміна поглядів, дезінформація населення, руйнування певних переконань та вплив на духовні, моральні та культурні цінності населення. Сутність таких воєн полягає в нанесенні значної шкоди супротивнику шляхом інформаційної переваги. На жаль, наслідки такого

впливу можуть бути, навіть, гіршими, аніж від збройного протистояння.

В ході інформаційної боротьби використовуються різні засоби та інструменти впливу, зокрема: дезінформація, маніпулювання, пропаганда, диверсифікація громадської думки, психологічний та психотропний тиск, поширення чуток. Найпоширенішим і найбільш використовуваним інструментом є дезінформація – метод, який передбачає навмисне введення суспільства в оману задля досягнення своїх цілей. На сьогоднішній день такий інструмент широко використовується як в телекомунікаційних системах, так і в засобах масової інформації.

Не можна не визначити місце ЗМІ у інформаційно-психологічному впливі – у наш час вони грають ключову роль у маніпуляції свідомістю мас. Недарма ж, ЗМІ називають четвертою владою. Найбільшою маніпулятивною спроможністю володіє телебачення. Надзвичайно масивний інформаційний потік значно ускладнює можливість людини свідомо та критично ставитись до кожного факту. А використовувані ЗМІ психотехнології мають надзвичайно високий та ефективний результат інформаційного впливу на свідомість людини.

Найяскравішими суб'єктами інформаційного протиборства на даному етапі розвитку міжнародних відносин є такі наддержави як США, Росія та КНР. Вони ведуть постійну боротьбу за лідерство, використовуючи як силові так і інформаційні акції, які, на жаль, не припиняються.

Цікавим прикладом є ведення певної асиметричної інформаційної війни між КНДР та США. Північна Корея має у своєму розпорядженні досить обмежений інформаційний потенціал. Основна увага зосереджується на заявах лідера держави та офіційних осіб провокаційного змісту, розміщення пропагандистських матеріалів на відеохостингах.

В свою чергу, КНДР відповідає офлайнними засобами, які мають значний інформаційний вплив, зокрема: запуск балістичних ракет над територією союзників США та небажання відновлювати переговори щодо ракетно-ядерної програми.

США у своєму розпорядженні мають повний арсенал засобів інформаційного протиборства, проте держава не може вплинути на керівництво та суспільство КНДР, оскільки їх інформаційна сфера знаходиться під тотальним контролем.

IV. ВИСНОВКИ

Отже, дослідивши дану проблему, можна побачити, що на сьогоднішній день роль інформаційного протиборства на міжнародній арені значно зросла. Гібридні війни все більше і більше витісняють традиційні методи протистояння та посилюють роль інформації і інформаційного впливу в міждержавній взаємодії. Прикладом інформаційного протиборства наддержав на міжнародній арені є розвиток ситуації навколо ядерної проблеми на Корейському півострові за участі США, РФ та КНР. Проаналізувавши та вивчивши, цю проблематику можна зробити висновок, що роль інформаційного протиборства буде зростати у майбутньому, набувати нових форм і згодом переростатиме у відкриту фазу протистояння з використанням засобів та інструментів інформаційних війн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] 1.Електронний ресурс
В. Ліпкан, Ю. Максименко, В. Желіховський. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2006. – 280 с. (Серія: Національна і міжнародна безпека) [Електронний режим]. – Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1350_59375830.pdf.
- [2] 2. Почепцов Г. Інформаційні війни: базові параметри [Електронний ресурс] / Г. Почепцов // Media Sapiens – Режим доступу: http://www.osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/informatsiyni_vini_bazovi_parametri/ – Назва з екрана.
- [3] 3. Дем'яненко М. Досвід НАТО зі створення ефективної системи інформаційно-психологічної боротьби [Електронний ресурс] / М. Дем'яненко // Резонанс. – 2017. – №23. – С. 3-17. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/images/rezonans/2017/rez23.pdf>. – Назва з екрана.